

Generálne zhromaždenie 30. júla 1977 v Känigsteine, Nemecko

Správa predsedu ÚSKI o činnosti za uplynulé volebné obdobie:

od 4. júla 1971 do generálneho zhromaždenia 30. júla 1977 v Känigsteine, Nemecko

Je veľkou zásluhou vedúcich funkcionárov ZSKŠvZ a ÚSKI, že napriek ťažkým exilovým podmienkam udržali túto organizáciu pri živote a nedali vyhasnúť plameňu, ktorý zapálili a s takým nadšením udržiavali ich predchodcovia. Vďaka tiež, že zachovali prítomnosť slovenského mena na medzinárodnom fóre Pax Romana.

Ako uvádza tajomník ÚSKI, prof. Ďurica, vo svojej správe na poslednom gen. zhromaždení 4. júla 1971 v Ríme, podmienky slovenského katolíckeho exilu boli až do najnovších čias zaťažené najmä tým, že náš exil mal pomerne nepatrnú vrstvu akademicky vzdelaných osôb a tie boli roztrúsené prakticky po všetkých kontinentoch. Nebolo teritoriálnej blízkosti ani len funkcionárov. Tieto nedostatky viedli tiež k tomu, že vedenie organizácie, ktorá je svojou povahou organizáciou katolíckych intelektuálov - laikov, bolo za posledných desať rokov prevažne v rukách kňazov. Po r. 1968 sa podľa prof. Ďuricu situácia slovenského exilu podstatne zmenila. Mimo Slovenska je nielen slušný počet akademických pracovníkov, ale sú aj priestorové lepšie zoskupení. Im teda pripadá právo i povinnosť prevziať organizáciu. ÚSKI - ako každá iná exilová organizácia - má, bohužiaľ, črty improvizácie. Tak to bolo aj pri voľbách nového výboru ÚSKI na poslednom gen. zhromaždení 4. júla 1971 v Ríme. Polovicu členov výboru zvolili v neprítomnosti, z toho viacerých bez ich výslovného súhlasu. Zo šiestich prítomných a zvolených členov výboru ani jeden nebol dostatočne o ÚSKI informovaný a ako sa bezprostredne po voľbách ukázalo, väčšina zvolených funkcionárov považovala voľbu iba za formálnu, nezáväznú. Z celého výboru prakticky iba jeden-dvaja prejavili aký-taký záujem k "nejakej činnosti". V tejto fáze oživovania ÚSKI neboli nijaké náznaky aktívneho postoja "funkcionárov". Ťarcha povinnosti oživovania sa sústredila doslovne iba na predsedu ÚSKI (zvoleného taktiež v neprítomnosti). Pre nový výbor úlohou číslo jeden ihneď po gen. zhromaždení bolo aspoň pasívne zastupovanie ÚSKI na 50. jubilejnom zasadaní Pax Romana v dňoch 8. - 17. júla 1971 vo Fribourgu. Ešte pred zasadáním bolo treba usporiadať niektoré administratívne otázky (zaplatenie členského Pax Romana za viaceré predchádzajúce roky a pod.). Počas tohto jubilejného zasadania predseda s členom výboru Dr. Braxátorom nadviazali kontakty s niektorými inonárodnými delegáciami a generálnym tajomníkom Pax Romana Dr. Dembinskim.

Do rámcového programu činnosti ÚSKI patrila nadovšetko konsolidácia registrácie skutočných členov a získavanie ďalších.

V rámci medzinárodného roku knihy zaslalo ÚSKI 19. júla 1972 švajčiarskej národnej komisii UNESCO v Berne Memorandum o náboženskej situácii na Slovensku, odvolávajúc sa na viaceré články Charty spojených národov. V memorande sme uviedli porovnávaciu analýzu katolíckej Cirkvi v rokoch 1948-1972.

12.-14. augusta 1972 usporiadalo ÚSKI spolu s náboženským odborom Svetového kongresu Slovákov pracovné stretnutie európskych členov (Theodosianum, Zürich). Na tomto stretnutí sa zúčastnilo 24 osôb, z toho 14 laikov, 10 kňazov. Hlavným bodom stretnutia bol podrobný rozbor rozsiahlej ankety, ktorá sa vykonala počas niekoľkých mesiacov ako príprava na stretnutie. Podstatou ankety bola všeobecná a špeciálna spolupráca laikov a kňazov v našich exilových podmienkach. Vyhodnotenie ankety u kňazov mal na starosti Mons. Náhalka, u laikov predseda ÚSKI. Predseda ÚSKI podal podrobný rozbor ankety a uzávery zhrnul do 8 bodov, ktoré sa stali v dvojdnovej diskusii základnými témami: 1. stretnutia vedúcich misionárov a laikov, 2. činnosť kňaza - misionára v našich špeciálnych podmienkach, 3. dnešné formy individuálneho apoštolátu, 4. pastoračné rady - formovanie vhodných laikov, 5. náboženské vzdelávanie kňazov, laikov, mládeže, 6. liturgia a homília v dnešnej dobe (zvláštny dôraz na prístup k mládeži), 7. kontakty medzi jednotlivými pastoračnými radami, misiami a medzinárodnými organizáciami, 8.

organizovanie letných a zimných stretnutí mládeže. Uzávery mali byť bázou našej činnosti pre budúcnosť. Mnohé z nich sa uskutočnili iba čiastočne, iné sa postupne uskutočňujú podnes.

Ako som už spomenul, vedenie ÚSKI trpelo od začiatku (po rímskych voľbách 1971) nedostatkom aktívnych ľudí. Predseda bol dlhodobo v konfliktnnej situácii pri konfrontácii potrebných úloh s danými možnosťami. Oficiálne zvolená tajomníčka Dr. A. Peschaková nevykonávala nijakú agendu počas dvoch rokov. Na schôdzi rozšíreného výboru 3. júla 1973 sa vzdala funkcie z osobných a rodinných dôvodov. Funkciu tajomníka prevzal Dr. Ján Krkoška.

10. novembra 1973 v rámci 5. plenárneho zhromaždenia Združenia priateľov Slovenska odovzdalo ÚSKI prof. Dr. M. Ďuricovi slávnostným spôsobom zlatú putovnú Cyrilometodskú medailu za jeho vynikajúcu činnosť na poli kultúrno-nábožensko-politickom.

V rámci revitalizačných snáh ÚSKI zvolal predseda 11. januára 1975 do Zürichu rozšírený výbor, na ktorom boli prítomní aj viacerí členovia. Hlavným bodom stretnutia bola opätovná mobilizácia síl a motivácia k budúcej činnosti. Tu bola vyjadrená potreba dať spolku čo najširšiu publicitu. Výbor podčiarkol nutnosť širších osobných kontaktov, a to hlavne kvalitatívneho charakteru. Taktiež bolo treba bližšie charakterizovať pole činnosti v rámci slovenských spolkov v rozličných krajinách. Výbor ÚSKI bol požiadaný prevziať iniciatívu sprostredkovateľa v súvislosti určitých sporov medzi niektorými inštitucionálnymi členmi Svetového kongresu Slovákov vo Švajčiarsku. Výbor zaujal taktiež oficiálne stanovisko k publikácii Dominus vobiscum.

Na tomto stretnutí požiadala pani Motýľová, pokladníčka ÚSKI, o uvoľnenie z funkcie pre osobné časové zaneprázdnenie. Výbor prijal zdôvodnenie a za nového pokladníka jednohlasne zvolil Dr. J. Bernadiča. O odovzdaní pokladne bol zhotovený zvláštny zápis.

Počas veľkonočného týždňa r. 1975 sa viacerí členovia ÚSKI aktívne zúčastnili pri usporiadaní stretnutia mladej slovenskej generácie v Glonne, Nemecko.

ÚSKI bolo aktívne zastúpené na generálnom zhromaždení Pax Romana v dňoch 26.4.-3.5.1975 v Ríme. Na tomto zhromaždení bolo 200 oficiálnych delegátov všetkých 83 národných federácií, medzi nimi bolo ÚSKI ako exilový reprezentant slovenskej národnej federácie s plným hlasovacím právom. ÚSKI zastupovali: Mons. Vavrovič, prof. A. Bagan a predseda. Delegáti ÚSKI nadviazali kontakty s predstaviteľmi viacerých národných federácií, s predsedom a gén. tajomníkom Pax Romana.

Viacerí členovia ÚSKI sa aktívne podieľali na pracovnom stretnutí strednej slovenskej generácie v Dortmunde, Nemecko, v dňoch 24.-26. októbra 1975, ako aj na seminári Slovensko v retrospektíve dejín 30. 10. - 2. 11. 1975 v Zürichu.

20.-21. marca 1976 zorganizovalo ÚSKI vo vzdelávacom centre v Dullikene, Švajčiarsko, 1. sympóziu na tému Náš život v exile z hľadiska sociologicko-ekonomického, psychologicko-zdravotného a duchovného. Na tomto sympóziu sa zúčastnilo 50 osôb. Sympóziu malo veľký úspech. Účastníci sa vyjadrili za systematické opakovanie takýchto podujatí raz do roka, a to vždy na Turice.

Vo veľkonočnom týždni r. 1976 sa opätovne niektorí členovia ÚSKI aktívne podieľali na programe stretnutia mladej slovenskej generácie vo Waldkraiburgu, Nemecko.

V septembri 1976 nadviazala naša organizácia prostredníctvom Dr. Braxátora a predsedu ÚSKI užšie kontakty s inštitútom Glaube in der 2. Welt v Küsnacht, Švajčiarsko. Na programe boli otázky spolupráce pri objektívnom informovaní švajčiarskej i svetovej verejnosti o situácii náboženského života na Slovensku.

V rámci švajčiarskej rozhlasovej relácie "Die 6. Schweiz" o Slovákoch a Slovensku v bernskom rozhlase 13. októbra 1976 predseda zastupoval ÚSKI.

V dňoch 28.-29. mája 1977 usporiadalo ÚSKI v Dullikene, Švajčiarsko, 2. sympóziu na tému Formy duchovného života v emigrácii. Aj toto bolo charakterizované zo strany účastníkov ako veľmi úspešné. Bližšie zhodnotenie bolo a bude uverejnené v slovenských periodikách.

Naša posledná akcia je terajšie generálne zhromaždenie v Königsteine spojené so slávnostným odovzdaním zlatej putovnej Cyrilometodskej medaily Ing. F. Vnukovi za jeho záslužnú činnosť na poli kultúrno-náboženskom. Dúfam, že toto gén. zhromaždenie bude novým míľnikom organizácie, nie viac v stave opätovného zrodu, ale fázou vitálneho rozbehu v rámci exilových podmienok.

Záverom mojej heslovitej bilancie činnosti ÚSKI od 4. júla 1971 do dnešného dňa chcem sa zo srdca poďakovať všetkým, ktorí miv tejto neatraktívnej práci na duchovnom poli pomáhali, najmä Mons. J. Vavrovičovi, Dr. Braxátorovi, Dr. Krkoškovi, Dr. Bernadičovi, Dr. Šramkovi, Mons. Hrušovskému a otcovi biskupovi Kaľatovi.

Dr. Ján Gunčaga